

Handläggare
Lisa Hellblom
Telefon: 0850802045

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2021-04-15

Underlag till budget 2022 med inriktning för 2023 och 2024 för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2022 med plan för 2023 och 2024 för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.
3. Stadsdelsnämnden uppdrar åt stadsdelsdirektören att träffa slutlig överenskommelse om 4 500 000 kronor för avveckling av socialpsykiatrins lokaler och bostäder i fastigheten Sveaborg 6 enligt avsnitt 4.4.3 i detta tjänsteutlåtande.
4. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska stadens budget innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år. Den plan som nu är aktuell att ta ställning till omfattar åren 2022 - 2024. Stadens nämnder ska beskriva och analysera de kommande årens utveckling och konsekvenserna för staden. Nämnderna ska under respektive inriktningsmål ange strategiska satsningar kopplade till inriktningsmålen under treårsperioden.

Förvaltningen strävar efter att fånga strategiskt viktiga frågor som berör kärnverksamheten med fokus på de frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden, utifrån förändringar i omvärlden och i den egna verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av den administrativa avdelningen i samverkan med övriga avdelningar och förvaltningens ledningsgrupp.

Ärendet

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Inledning

Rinkeby-Kista stadsdelsområde omfattar Akalla, Husby, Kista och Rinkeby samt naturreservatet Hansta. Cirka 51 900 personer bor i stadsdelsområdet. Antalet män är omkring 2 000 fler än antalet kvinnor. Befolkningen väntas öka med 6 procent till 55 670 invånare år 2024 genom nybyggnation i främst Kista, se tabell nedan.

Befolkning Rinkeby-Kista	2021	2022	2023	2024	Förändring 2021-2024	Förändring 2021-2024 %
0-5 år	4 455	4 366	4 390	4 537	82	2%
6-15 år	6 783	6 876	6 910	6 993	210	3%
16-19 år	2 481	2 535	2 613	2 693	212	9%
20-24 år	3 888	4 044	4 133	4 228	340	9%
25-29 år	4 549	4 687	4 848	5 127	577	13%
30-64 år	24 003	24 211	24 531	25 205	1 202	5%
65-	6 308	6 554	6 713	6 887	579	9%
Summa	52 467	53 271	54 139	55 670	3 203	6%

Källa: Områdesdatasystemet (ODS)

Befolkning Rinkeby-Kista	2021	2022	2023	2024	Förändring 2021-2024	Förändring 2021-2024
Akalla	9 130	9 106	9 048	8 977	-152	-2%
Husby	11 841	11 830	12 286	12 337	496	4%
Kista	14 216	14 725	15 257	16 902	2 686	19%
Rinkeby	17 281	17 610	17 548	17 454	173	1%
Summa	52 467	53 271	54 139	55 670	3 203	6%

Källa: Områdesdatasystemet (ODS)

Variationen i antal barn som föds är stor mellan stadsdelsområdena. I Rinkeby-Kista föds flest barn per kvinna, 1,81 barn, jämfört med 1,59 barn per kvinna i staden. Andel invånare med utländsk bakgrund var 84 procent 2018 jämfört med 34 procent i staden som helhet. Andelen förvärsarbetande uppgick till 63 procent vid den senaste mätningen, vilket är lägre än i staden som helhet (80 procent). Liksom tidigare år är det en högre andel män (67 procent) jämfört med kvinnor (58 procent) som förvärsarbetade. Även medelinkomsten var lägre än i staden som helhet: 249 200 kronor jämfört med 387 500 kronor.

Ohälsotalet 2018 var 23,0 dagar i Rinkeby-Kista, jämfört med 15,6 i

staden totalt, och högre för kvinnor än män. Ohälsotalet har dock sjunkit de senaste åren för både kvinnor och män.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen planerar för följande satsningar under perioden:

- Utveckla samverkan med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning i syfte att erbjuda kvalitativt stöd och omsorg på ett likställt sätt i Järva, bl.a. kommer tillgängliggörande av insatser inom öppenvården i stadsdelarna och Framtid Stockholm utredas för att se om dessa kompletterar varandra och kan erbjuda Järvaborna ett större utbud av behandlingsmetoder.
- Samverka med andra myndigheter för att minska felaktig folkbokföring för att t.ex. få en mer korrekt statistik kring inskrivningsgraden i förskolan.
- Stärka personalens svenskkunskaper i förskolan, samt skapa en hög och likvärdig kvalitet i lärmiljön där bl.a. barnens språkkunskaper stärks.
- Arbetslösheten i området för unga är högst i staden och därför utvecklas den nya mötesplatsen Framtidens Hus för målgruppen 16-19 år med fokus på studier och arbete med målet att stärka möjligheterna för unga att få ett självständigt liv. Arbetet i verksamheten kommer att ske i samverkan med bl.a. Jobbtorg unga och arbetsmarknadsförvaltningen.
- Stärkt samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg för att få fram nyanställningar för Stockholmsjobb och offentligt skyddade anställningar samt stärkt samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen i syfte att utveckla nya arbetssätt för att minska arbetslösheten i området som ökat bland utrikes födda i samband med pandemin.
- Utveckla det uppsökande arbetet och erbjuda aktiviteter för äldre och personer med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa i syfte att förebygga ofrivillig social isolering och främja god fysisk samt psykisk hälsa.
- Metoder och arbetssätt vidareutvecklas för att förhindra bostadslöshet med speciellt fokus på barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen planerar för följande satsningar under perioden:

- Välskötta och trygga stadsmiljöer genom förbättrad samverkan, exempelvis genom den lokala samverkansöverenskommelsen med arbetsgrupper för platssamverkan och Trafikhinder Järva.
- Vid planering av nya parker och lekplatser och utrustning av befintliga lekplatser och parker prioriteras tillgänglighet så att fler kan ta del av platsen på lika villkor.

- Utveckla drift och skötsel av park- och grönområden för att tillmötesgå en mer intensiv användning.
- Anpassad skötsel och investering för att stärka biologisk mångfald, exempelvis genom plantering och skötsel som främjar pollinerande insekter, ökat fågelliv, åtgärder för hantering av granbarkborreangripna träd samt att utöka ängs- och slåtterytor i stadsdelsområdet.
- Utifrån näringslivspolicyn fokusera på samverkan med näringslivet för att stärka möjligheter till arbetsplatser i området och skapa möjlighet för näringslivet att vara del i utvecklingen av stadsdelsområdet genom exempelvis platssamverkan.
- Utbyggnad av bostäder med särskild service för att tillgodose nuvarande och framtida behov för personer med funktionsnedsättning.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen planerar för följande satsningar under perioden:

- Utifrån demografiska och ekonomiska förutsättningar behöver alla enheter ta del av framtidens möjligheter och följa utvecklingen för att kunna behålla välfärden för stadsdelsområdets medborgare.
- Att säkerställa rutiner och samverkansformer så att enskilda får sitt behov tillgodosett och att förvaltningen inte utsätts för välfärdsfusk.
- Samverka kring behov av framtida innovationer i förvaltningens olika verksamheter i samverkan med Kista Science City, Urban ICT Arena och Stockholms universitet.
- Genomföra fortsatta innovationsprogram för att medarbetare ska kunna ta en aktiv roll i förvaltningens innovationsarbete.
- Säkerställa kompetensförsörjningen inom förvaltningens verksamheter.
- Erbjudna medarbetare och ledare riktad kompetensutveckling om främst otillåten påverkan, aktivt medarbetarskap och förändringsledning.
- Förbättra servicen och effektivisera administrationen genom införandet av moderna sociala system.

Nämndens verksamhetsområde

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Borgarfjordsgatan 14
Box 7049
164 07 Kista
Växel 08-508 01 000
Fax
rinkeby-kista@stockholm.se
stockholm.se

Förskoleverksamhet Omvärldsfaktorer

Antalet barn i åldern 0-5 år förväntas öka med 2 procent (82 barn) fram till 2024. I Kista väntas antalet barn öka med 22 procent (242 barn), i Akalla och Rinkeby väntas barnantalet istället minska. I Kista planeras tre nya förskolor med sammanlagt cirka 330 förskoleplatser vara färdiga tidigast 2025.

Ett av förvaltningens fokusområden är att Husby och Rinkeby inte ska vara särskilt utsatta områden 2025. Inskrivningsgraden (2-5 år) är lägst i staden med 84,2 procent (2020). För att öka deltagandet i förskola ska förvaltningen förenkla inskrivningsprocessen, utveckla samverkansformer och arbetssätt för att nå fler vårdnadshavare samt följa upp hög frånvaro. Covid-19 har medfört lägre samt kraftigt varierad närvaro i förskolan. När effekterna av vaccinering slår igenom väntas närvaron öka. Andelen flerspråkig personal har kontinuerligt ökat de senaste åren; från 68 procent (2015) till 80 procent (2020). En förutsättning för att främja barnens språkutveckling är att personalen behärskar det svenska språket.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges mål *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* och Agenda 2030 hållbarhetsmål om *god utbildning för alla* prioriterar förvaltningen:

- Uppmärksamma och arbeta för samverkan och samordning mellan förvaltningar och myndigheter för att få fram korrekta underlag och effektiva metoder för ökad inskrivningsgrad och ökad närvaro.
- Fördjupa demokratiarbetet och öka barns kännedom om sina rättigheter genom att synliggöra barns delaktighet och inflytande i utbildningen.
- Implementera arbetssätt och verktyg för att skapa likvärdiga förutsättningar för språkutveckling.
- Skapa en hög och likvärdig kvalitet i lärmiljön.
- Utveckla ett professionellt förhållningssätt som utgår från uppdraget där fokus ligger på barnets bästa och att vårdnadshavarna är nöjda med förskolans kvalitet.
- Höja kvaliteten i utbildning och undervisning genom att utveckla arbetet med kollegial bedömning och stärka bedömarkompetensen.
- Lägga grunderna för en långsiktigt hälsosam livsstil genom att utveckla en hållbar måltidsstrategi samt utforma utemiljöer som uppmuntrar till fysisk aktivitet.
- Vara en attraktiv arbetsgivare, stärka personalens svensk-kunskaper samt säkerställa att kompetenser fördelas och används på ett effektivt sätt.

Jämställdhetsutmaningar

Det finns behov av att stärka medarbetarnas kompetens i att göra jämställdhetsanalyser och att tydligare inkludera ett jämställdhetsperspektiv i de kvalitetshöjande insatser som genomförs. Exempelvis behöver jämställdhetsanalyser inkluderas i utvecklingen av den pedagogiska lärmiljön och i arbetet med att öka barns delaktighet och inflytande.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Omvärldsfaktorer

Under de kommande tre åren beräknas antalet invånare i åldersgruppen 0-19 år öka med 4 procent (504 personer), huvudsakligen till följd av nybyggnation i Kista. Tidig inkludering i föreningsliv och strukturerade aktiviteter har en positiv effekt på studier och arbete varför fritids- och kulturverksamhet för barn och unga är en viktig arena för delaktighet och en grund till ett självständigt liv. Ungdomar i Rinkeby-Kista är fortsatt mindre aktiva i organiserade fritidsaktiviteter jämfört med ungdomar i övriga Stockholm. Parkleken, ungdomsgårdar och fritidsverksamheten fortsätter därför att vara viktiga mötesplatser för barn och unga i området.

Förvaltningen har inlett arbetet med att utveckla en ny mötesplats för ungdomar i åldern 16-19 år som benämns Framtidens hus. Verksamheten kommer ha en främjande och aktivitetsbaserad inriktning med lokaler i Rinkeby och Husby och samverka med bland annat idrottsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, Kista SC samt kulturförvaltningen och stadsteatern. Verksamheten ska vända sig till alla ungdomar i målgruppen och samtidigt säkerställa att en större andel flickor/kvinnor besöker verksamheten. Samverkan mellan Kulturskolan och förvaltningens fritidsverksamhet ska syfta till att öka intresset för barn och ungdomars eget skapande och att antalet inskrivna i Kulturskolans verksamhet i Rinkeby-Kista ska öka.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges mål om att *Stockholm är en modern kultur- och evenemangstad med en stark besöksnäring* och Agenda 2030 hållbarhetsmål om att säkerställa god hälsa och välbefinnande, prioriterar förvaltningen:

- Utvecklingen och uppstarten av den nya verksamheten ”Framtidens hus” 16-19 år är ett centralt utvecklingsområde. Flera förvaltningar och samarbetspartners kommer att samverka för att Framtidens hus ska bli stadsdelsområdets nya främjande mötesplats där alla ungdomar är välkomna.
- Fritidsverksamheterna har som inriktningsmål att fortsätta öka andelen besökande flickor samt utveckla fritidsutbudet för unga personer med och utan funktionsnedsättning genom att erbjuda enkla vägar för barn och unga att delta eller engagera sig i föreningslivet.
- Unga personer som identifierar sig som hbtq är delaktiga i den nya hbtq-mötesplatsen som startats. För att synliggöra och stärka HBTQ-personers rättigheter kommer förvaltningen arrangera aktiviteter i stadsdelsområdet under kommande års Pride-vecka.
- Med gemensamma krafter kommer stadsdelsförvaltningen, kulturförvaltningen, Kulturhuset Stadsteatern, Svenska

Bostäder och föreningar inom ramen för en nyligen inledd samverkan arbeta för att Husbys attraktionskraft och identitet stärks, bland annat genom ett attraktivt och lättillgängligt kulturutbud.

Jämställdhetsutmaningar

Ett större fokus på att nå ut till flickor, speciellt på mötesplatser inriktat mot äldre ungdomar genomförs.

Äldreomsorg

Omvärldsfaktorer

Den psykiska ohälsan bland äldre ökar och ställer nya krav på förvaltningens utförarverksamheter. Ett framtida behov bedöms vara profilboende med psykogeriatrisk inriktning samt boendeenheter med olika språk- och kulturinriktningar. Behovet av att arbeta med att säkerställa att förvaltningen inte utsätts för välfärdsfusk bedöms även fortsättningsvis vara prioriterat. Detta sker i samverkan med andra stadsdelsförvaltningar. Alla verksamheter inom äldreomsorgen behöver kontinuerligt följa den utveckling som sker inom välfärdsteknik och utifrån detta implementera nya arbetssätt. En välfungerande samverkan och korrekt informationsöverföring är en förutsättning för det tvärprofessionella teamarbetet inom särskilt boende för äldre. Förvaltningen anser därför att ett gemensamt journalsystem för dokumentation enligt både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen behöver införas snarast.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla, En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt, En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* samt Agenda 2030 hållbarhetsmål om god hälsa och välbefinnande, minska ojämlikheter och uppnå jämställdhet prioriterar förvaltningen:

- Att utveckla arbetet med hemtjänstteam samt boendestödsteam bl.a. med inriktning på socialpsykiatri samt demens.
- Att förebygga ofrivillig social isolering och främja god fysisk samt psykisk hälsa genom uppsökande arbete och att erbjuda aktiviteter för äldre.
- Att säkerställa utökade rutiner och samverkansformer avseende insatserna hemtjänst och personlig assistans för att säkerställa att enskilda får sitt behov tillgodosett och att förvaltningen inte utsätts för bedrägerier.
- Att effektivisera utförarverksamheterna genom välfärdsteknik och digitala lösningar som ett sätt att kvalitetssäkra såväl hemtjänst som särskilt boende.

Jämställdhetsutmaningar

Arbetet med jämställda beslut och uppföljning av beslut fortsätter att utvecklas. I utförarverksamheterna kommer kompetensen gällande jämställdhetsaspekten vid planering och utförande av insatser att stärkas under de kommande åren. Ett annat utvecklingsområde är att anordna aktiviteter på aktivitetscenter och mötesplatser för äldre som attraherar fler manliga besökare.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning Omvärldsfaktorer

Förvaltningen ser ett ökat behov av bostäder med särskild service för yngre personer med demenssjukdom och beteendeproblematik. Flera planerade nybyggnadsprojekt i stadsdelsområdet är försenade. Förvaltningen har fyra gruppboendestäder LSS som på grund av förändrade normer för boendestandard samt planerad renovering av fastighet, behöver nya lokaler. Allt fler av de boende i förvaltningens gruppboendestäder blir över 67 år och slutar på daglig verksamhet. Förvaltningen ser behov av att utveckla aktiviteter för äldre personer med funktionsnedsättning.

Behovet av att arbeta med att säkerställa att förvaltningen inte utsätts för välfärdsfusk bedöms även fortsättningsvis vara prioriterat. Alla verksamheter inom LSS behöver kontinuerligt följa den utveckling som sker inom välfärdsteknik och utifrån detta implementera nya arbetssätt. Den statliga översynen av insatser enligt LSS och assistansersättningen pågår och resultatet kan komma att innebära förändringar i arbetet.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla, En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt, En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* samt Agenda 2030 hållbarhetsmål om god hälsa och välbefinnande, minska ojämlikheter och uppnå jämställdhet prioriterar förvaltningen:

- Utveckla nya arbetssätt och möjliggöra för fler personer med funktionsnedsättning att få praktik eller arbete på den öppna arbetsmarknaden.
- Utbyggnad av bostäder med särskild service för att tillgodose nuvarande och framtida behov bland annat för yngre med demenssjukdom.
- Att säkerställa rutiner och samverkansformer så att enskilda får sitt behov tillgodosett och att förvaltningen inte utsätts för välfärdsfusk.
- Utveckla användandet av digitala verktyg och innovativa arbetssätt för att möta framtidens utmaningar inom området.

Jämställdhetsutmaningar

Resultatet av brukarundersökningar under 2020 inom daglig verksamhet och grupp- och servicebostäder visar att män är något mer nöjda än kvinnor. Arbetsmetoderna för att minska skillnaderna mellan kvinnor och män när det gäller upplevelse av bland annat nöjdhet behöver utvecklas.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Omvärldsfaktorer

Vid införandet av en ny socialtjänstlag kan nuvarande arbetssätt behöva förändras. Förvaltningen har genomfört en samorganisering mellan socialtjänstens förebyggande delar med de myndighetsutövande vilket är samstämmt med den nya lagens intentioner. Förvaltningen bevakar regeringens lagrådsremiss från den 12 februari med förslag som bland annat syftar till att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadsprocessen samt utredningen om införandet om en Lex "Lilla Hjärtat" som i mars 2021 presenterat ett förslag på stärkt lagstiftning som syftar till att förtydliga och förstärka principen om barnets bästa.

Att ge stöd i föräldraskapet genom föräldraskapsgrupper, hembesöksprogrammet och familjecentralen är avgörande för att förebygga och på sikt minska andelen barn som riskerar att fara illa. Förebyggande insatser som fältassistenternas verksamhet och ungdomsmottagningen är också viktiga faktorer. En bra och fungerande skolgång är en skyddsfaktor och fortsatt samverkan med relevanta aktörer är viktigt. Svårigheter att rekrytera familjehem till barn som behöver stadigvarande placering kommer sannolikt att kvarstå.

Tillgången på bostäder är fortfarande problematisk och arbetet med att hitta långsiktiga boendelösningar fortgår. Fokus läggs på att arbeta riktat med hushåll som bor på hotell och vandrarhem. Risken för våldsutsatthet ökar i kristider och de redan våldsutsatta får ett större behov att söka stöd. Förvaltningen bedömer att placeringarna på skyddade boenden även fortsatt kan komma att förlängas och öka.

Utredningen som regeringen tillsatt för att se över hur insatser för personer med samsjuklighet, missbruk och beroende och annan psykiatrisk diagnos kan ske mer samordnat kan få konsekvenser för ansvarsfördelningen mellan regionen och kommunen.

Förvaltningens prognos är att antalet anmälningar enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) kommer fortsätta öka även de kommande åren. En del personer med missbruksproblematik har inte nåtts under pandemin. Staden ser en ökning av antalet personer i socialpsykiatrins målgrupp som är vårdnadshavare och/eller sammanboende med minderåriga barn. Även andelen personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar inom socialpsykiatrin. Detta medför ett ökat behov av samverkan mellan olika samhällsaktörer och en ökad frekvens av samordnad

individuell plan (SIP).

Under de första månaderna 2020 var inflyttningen från utlandet mycket lägre jämfört med motsvarande period år 2019. Sannolikt är det en konsekvens av covid-19 och lågkonjunkturen. Invandringen till Stockholms stad förväntas öka under 2021 och 2022.

Bostadsvägledning för nyanlända är fortsatt en prioriterad fråga och förvaltningen avser att utöka samverkan med SHIS under perioden.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges mål *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet* och Agenda 2030 hållbarhetsmål om god hälsa och välbefinnande, minska ojämlikheter och uppnå jämställdhet prioriterar förvaltningen:

Barn och unga

- Att nå fler föräldrar som tar emot föräldrarådgivning och andra förebyggande insatser.
- Utveckla samverkan mellan socialtjänstens förebyggande och myndighetsutövande delar.
- Projekt intensifierad utredning i hemmiljö fortsätter i samarbete med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning i syfte att ge barn 0-12 år tidiga och effektiva insatser utifrån sina behov för att motverka återaktualisering i socialtjänsten på kort och lång sikt.
- Fokusera på uppföljning och analys av verksamheternas resultat för att säkerställa att barn och vuxna får det stöd de behöver för att kunna leva ett självständigt liv. Bland annat kommer uppföljning ske utifrån den kartläggning som gjorts inom projektet "Rätt stöd i rätt tid".
- Arbetet med ärenden där det förekommer våldsbejakande extremism fortskrider i samarbete med andra myndigheter. Antalet ärenden förväntas öka något.
- Ungdomar 13-19 år med missbruk, kriminalitet eller annat socialt nedbrytande beteende är fortsatt prioriterad grupp. Samverkan med polis och arbetet med social insatsgrupp för åldersgruppen är en fortsatt prioriterad fråga.
- Arbetsmodellen med förstärkt planering och insatser för ungdomar 13-19 år som har varit placerade utanför hemmet på grund av missbruk, kriminalitet eller annat socialt nedbrytande beteende och som flyttar tillbaka till sin familj eller till stödboende i samtliga ärenden fortsätter

Vuxna missbruk

- Förvaltningens sociala insatsgrupper (SIG) för unga vuxna, 19-29 år är fortsatt prioriterat. Verksamheten *Trefas* fortsätter för att förhindra döds-skjutningar i Järva
- Personer som vill lämna våldsbejakande extrema miljöer får fortsatt stöd och hjälp.

- Anhöriga till personer som vill lämna våldsbejakande extrema miljöer ska fortsatt få stöd

Socialpsykiatri

- Utveckla och utvidga samverkan i det uppsökande arbetet gällande personer som misstänks lida av psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning.
- Förvaltningens utförare i egen regi av insatserna hemtjänst och boendestöd utvecklar verksamheterna för att säkerställa den förändrade målgruppens behov vid bemötande och utförande av insatser i den enskildes hem.

Nyanlända

- Utveckla samverkan kring bostadsvägledning och arbete för nyanlända.

Hemlöshet

- Utveckla metoder och arbetssätt för att förhindra bostadslöshet med speciellt fokus på barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

- Utveckla arbetet till att även barn får samtalsstöd hos Relationsvårdscentrum Västerort (RVC Väst)
- Implementera arbetssätt och metoder för att upptäcka hedersrelaterat våld

Jämställdhetsutmaningar

Social insatsgrupp

I förvaltningens sociala insatsgrupp (SIG) för vuxna deltar fler män än kvinnor. Förvaltningen är medveten om problematiken och fortsätter arbetet för att nå fler unga kvinnor. Samverkan med polisen och kriminalvården fortgår för att nå fler kvinnor. När kvinnor och män ansöker om insatser ska bedömningen göras på ett likvärdigt sätt och utifrån individuella behov. Arbetet med jämställda beslut och uppföljning av beslut fortsätter att utvecklas.

Stadsmiljöverksamhet

Omvärldsfaktorer

I stadens översiktsplan är Kista-Järva utpekad som ett fokusområde och enligt Swecos befolkningsprognos kommer drygt 2 000 nya bostäder produceras under perioden 2020-2024. Det största tillskottet av bostäder planeras i Kista. Planerna innefattar även nya skolor, förskolor, parker och lekplatser. Fler invånare medför större belastning på stadsdelsområdets allmänna platser som lekplatser, parker, naturområden samt gång- och cykelvägar.

När förvaltningen tar över nya parkområden i exploateringsprojekt behövs ekonomiska resurser och kostnadstäckning för att sköta dem. Planeringen av hur parker och grönområden ska utvecklas

utgår från den nya parkplanen. Stadens miljöprogram 2020-2023 ställer nya krav på att stärka den biologiska mångfalden vilket påverkar skötseln av parker och grönområden. Många av de pågående stadsbyggnadsprojekten innefattar nya dagvattenanläggningar där förvaltningen får visst skötselansvar vilket leder till ökade krav på kompetens och skötsel. Pandemin har lett till ett ökat besöksstryck i parker och naturområden vilket ställt krav på ökade insatser kopplat till drift, underhåll, investeringar och information. Förvaltningen bedömer att besöksstrycket kommer vara fortsatt högt under perioden till följd av både pandemin och den växande befolkningen.

Förvaltningen arbetar utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen för att nå ett effektivt samordnat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Inom ramen för överenskommelsen ingår Trygghetsstrategi Järva som syftar till att skapa en gemensam inriktning för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet under åren 2020–2025 inom Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsområden. Målet är att öka tryggheten, minska brottsligheten och att ingen stadsdel ska vara ett utsatt område.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges mål *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* och Agenda 2030 hållbarhetsmål om hälsa och välbefinnande, jämställdhet, hållbara städer och samhällen, ekosystem och biologisk mångfald samt fredliga och inkluderande samhällen genom att erbjuda en stadsmiljö som är tillgänglig och inkluderande för alla prioriterar förvaltningen:

- Välsköta och trygga stadsmiljöer genom förbättrad samverkan, exempelvis genom den lokala samverkansöverenskommelsen med arbetsgrupper för platssamverkan och Trafikhinder Järva.
- Minskad nedskräpning.
- Tillgängliga stadsmiljöer. Vid planering av nya parker och lekplatser och upprustning av befintliga lekplatser och parker prioriteras tillgänglighet.
- Utveckla drift och skötsel av park- och grönområden för att tillmötesgå en mer intensiv användning.
- Anpassad skötsel och investering för att stärka biologisk mångfald, exempelvis genom plantering och skötsel som främjar pollinerande insekter, ökat fågelliv, åtgärder för granbarkborreangripna träd samt att utöka ängs- och slåtterytor.
- Skötselansvar i anslutning till nya dagvattendammar.

Jämställdhetsutmaningar

En utmaning är att utveckla stadsmiljön så att den är tillgänglig för alla som bor eller vistas där. Att kvinnor i högre grad än män upplever otrygghet i stadsdelens utemiljöer är en jämställdhetsutmaning. Förvaltningen ska arbeta för att bättre fånga upp de bakomliggande orsakerna, exempelvis genom dialoger och trygghetsvandringar som riktar sig till kvinnor.

Ekonomiskt bistånd

Omvärldsfaktorer

En positiv trend är att andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat under flera år. Covid-19 har dock medfört att fler personer är i behov av ekonomiskt bistånd. Förvaltningen befarar att detta är en trend som kommer hålla i sig, i och med rådande lågkonjunktur. Den största ökningen syns hos unga vuxna med svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Fortsatt är bostadsproblematiken en utmaning, då antalet hushåll boende på hotell och vandrarhem ökar.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges mål *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort* och Agenda 2030 hållbarhetsmål om avskaffande av fattigdom och verka för ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män prioriterar förvaltningen:

- Utveckla och förstärka redan befintliga arbetssätt för att motverka felaktiga utbetalningar (FUT)
- Stärkt samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg i arbetet med unga vuxna, 18-29 år som är en fortsatt prioriterad målgrupp,
- Fortsatt utveckla arbetssätt och metoder för målgruppen som har sjukskrivning som försörjningshinder
- Fortsatta satsningar på ökad service och tillgänglighet för brukarna
- Stöd och råd i frågor om ekonomiskt bistånd ska ges till invånare på medborgarkontoren
- Det uppsökande arbetet ska intensifieras för att informera föräldrar med försörjningsstöd som har barn som går sista året på gymnasiet om vikten av arbete och studier efter gymnasiet
- Samarbetet med medborgarkontoren och enheten för förebyggande föräldraskapsstöd fortsätter att vara viktigt för att ge behovsanpassad samhällsvägledning samt erbjudande om föräldrådgivning och föräldrastödsprogram
- Fokusera på uppföljning och analys av verksamheternas resultat för att säkerställa att klienterna får det stöd de behöver för att bli självförsörjande

Jämställdhetsutmaningar

I och med covid-19 har permitteringar, varsel om uppsägningar och konkurser lett till högre arbetslöshet. Andelen kvinnor som är beroende av ekonomiskt bistånd är högre än för män. Om fler kvinnor kommer ut i arbete bidrar det till ett mer ekonomiskt jämställt samhälle med koppling till målet om ekonomisk jämställdhet vilket är angeläget och en del av förvaltningens hållbarhetsarbete.

Arbetsmarknadsåtgärder

Omvärldsfaktorer

Arbetsförmedlingens bedömning för år 2020 och 2021 visar på en fortsatt tilltagande ökning av arbetslösheten till följd av covid-19. Rinkeby-Kista har den högsta arbetslösheten i staden. Arbetslösheten har ökat från 6,4 procent 2019 (december) till 8,8 procent samma månad 2020, vilket motsvarar 840 personer. Den kritiska utvecklingen drabbar främst unga vuxna och utrikes födda kvinnor med kort utbildning. Behovet av arbetsmarknadsåtgärder och rehabilitering bedöms vara fortsatt högt för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Den största utmaningen kommande år är den stigande långtidsarbetslösheten. Samverkan med bland annat Jobbtorg och Arbetsförmedlingen är avgörande för att få fram nyanställningar för Stockholmsjobb och offentligt skyddade anställningar.

Prioriteringar

För att uppnå kommunfullmäktiges mål *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort* och Agenda 2030 hållbarhetsmål om avskaffande av fattigdom och verka för ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män prioriterar förvaltningen:

- Stärkt samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg i arbetet med målgruppen unga vuxna, 18-29 år
- Fortsatta satsningar på feriearbeten och samarbete med näringsliv, extra tjänster och offentligt skyddade anställningar, ungdomsanställningar samt Stockholmsjobb
- Projektet MIA vidare med målet att vuxna personer som står långt från arbetsmarknaden med stöd från case managers ska förflytta sig närmare egen försörjning fortgår.
- Stadsdelsmammor inrättas i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen för att bidra till ökad tillit till myndigheter och att fler nås av samhällets insatser.

Jämställdhetsutmaningar

Trots att förvaltningen prioriterat kvinnor och unga vuxna till anställningar med stöd är det fler män än kvinnor som har dessa anställningar. Förvaltningen fortsätter arbetet med att söka få fler kvinnor till dessa platser. Totalt har fler kvinnor än män Stockholmsjobb, vilket beror på att förvaltningen har prioriterat

ensamstående kvinnor med barn till dessa platser för att utjämna de ekonomiska skillnaderna.

Övrigt

Kompetensförsörjning

Det har blivit lättare att rekrytera förskollärare och socialsekreterare även om det kan vara svårt att hitta rätt kompetens bland de sökande. Förändrad efterfrågan från invånarna, digitalisering samt ökad komplexitet i uppdragen medför större krav på ny och förändrad kompetens. Förvaltningen har totalt ca 1300 tillsvidareanställda medarbetare. Andelen tillsvidareanställda som är 60 år eller äldre är 15,7 procent. Inom gruppen administrativa assistenter, enhetschefer och undersköterskor är andelen medarbetare 60 år eller äldre 25 procent eller mer. Av alla tillsvidareanställda medarbetare är 44,3 procent 50 år eller äldre, vilket kan jämföras med förra årets mätning om 42 procent. Förvaltningen står därmed inför många pensionsavgångar samtidigt som det förväntas bli brist bl.a. av vård- och omsorgsutbildad personal.

Förskola

Under kommande år finns det behov av att organisera verksamheten så att alla barn får ta del av förkollärlärd undervisning. Av stadsdelsområdets 203 förskollärare är 15 procent (31 personer) över 60 år. Genom stadens nya klusterorganisation för mottagandet av förskollärestudenter kommer förvaltningens förskolor tilldelas färre studenter än tidigare. Inom fem år kommer nära en tredjedel av förskolans rektorer att gå i pension. Förvaltningen ingår i Pedagogikcollege för att knyta till sig utbildade barnskötare och kommer under perioden att ta emot cirka 16 elever per termin. För att skapa goda förutsättningar för barnens språkutveckling behöver personalens svenskkunskaper stärkas.

Barn, kultur och fritid

För att upprätthålla en god kvalitet i fritidsverksamheterna behöver förvaltningen fortsätta utveckla fritidsledarnas kompetens i takt med nya generationer ungdomar och en förändrad verksamhetsinriktning. Verksamheterna behöver utveckla det främjande förhållningssättet med fokus på att se resurser, möjligheter och kompetens hos de ungdomar som besöker verksamheten. Utifrån genomförd översyn behöver fritidsverksamheten riktad mot 16-19 år rekrytera personal med en större kompetensbredd. Kompetensförstärkning behövs inom hbtq-frågor som på sikt förväntas leda till hbtq-diplomering för samtliga ungdomsverksamheter. Förvaltningen ser även ett fortsatt behov av chefsstöd för de yrkesgrupper som arbetar på kvällar och helger.

Äldreomsorg utförarenheter

En utmaning är att rekrytera och behålla utbildad omvårdnadspersonal, sjuksköterskor och biståndshandläggare. Medelåldern är relativt hög och flera pensionsavgångar väntas de

närmaste åren. Alltmer kvalificerad vård och omsorg bedrivs inom äldreomsorgen, vilket kräver kontinuerlig kompetensutbildning inom t.ex. palliativ vård, psykisk ohälsa och demens. Behovet av att utöka antalet hälso- och sjukvårdsutbildad personal t.ex. sjuksköterskor inom äldreboenden har blivit tydligt under pandemin. Utifrån befolkningsstrukturen i stadsdelsområdet behöver äldreomsorgen även kunna tillförsäkra en bred kompetens inom språk för att kunna tillgodose de äldres behov. Samtidigt behöver kunskaper i det svenska språket förstärkas hos många medarbetare.

Funktionsnedsättning och socialpsykiatri utförarenheter

Det är en utmaning att rekrytera personal med erfarenhet och utbildning till daglig verksamhet, grupp- och servicebostäder samt boendestöd. Stora pensionsavgångar väntas i socialpsykiatrins verksamheter under de kommande åren. Det finns behov av nyrekrytering av utbildad personal inom såväl boendestöd som grupp- och stödboende. Det finns behov av fortbildning i grundläggande kunskaper i LSS och kunskap om olika funktionsnedsättningar. Fortbildning för medarbetare om neuropsykiatri, självskadebeteende, beroendeproblematik och bemötande av utåtagerande personer. Kunskaper inom demenssjukdomar och åldrande är också angeläget.

Individ och familj, socialpsykiatri, funktionsnedsättning, äldreomsorg

Samverkan med forskningsinstitutioner och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är fortsatt prioriterat. Biståndshandläggarna inom äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri har behov av vidareutbildning gällande handläggning av personlig assistans. Att utreda, bedöma, följa upp och säkerställa verkställighet av insatsen personlig assistans är komplicerat och det är därför önskvärt att staden centralt får ett ökat ansvar i att erbjuda utbildning när det gäller personlig assistans. Behovet gäller även uppföljning av verkställandet för insatsen hemtjänst då dessa båda insatser är särskilt utsatta gällande ekonomisk brottslighet.

Personalomsättning

Den totala personalomsättningen har under de senaste åren sjunkit. De flesta som avgår från sin enhet byter antingen till en annan enhet internt i Rinkeby-Kista eller till en annan förvaltning inom Stockholms stad. Andelen medarbetare som avslutar sin tjänst i förvaltningen och lämnar staden som arbetsgivare var 3,2 procent under år 2020. Under år 2019 var siffran 4,2 procent.

Sjukfrånvaro och hälsofrämjande arbete

Förvaltningen ser att rådande riktlinjer gällande covid-19 fortsätter att påverka sjukfrånvaron under 2021. Vid utgången av 2020 uppgick sjukfrånvaron till 8,5 procent (rullande 12 månader), vilket är högre jämfört med 2019 då sjukfrånvaron var 6,1 procent. Nivån fortsatt lägst av alla stadsdelsförvaltningar (genomsnitt 9,9 procent).

Förvaltningen har även haft en något mindre ökning avseende sjukfrånvaron jämfört med genomsnittet i staden. Korttidsfrånvaron är 4,8 procent (stadsdelsförvaltningarna 5,3 procent), 2019 var motsvarande siffra 2,2 procent. Bedömningen är att sjukfrånvaron kommer att återgå till nivån före pandemin de kommande åren. Förvaltningen har ett väl fungerande rehabiliteringsarbete och bedriver ett förebyggande hälsoarbete. En hälsopedagog anställs våren 2021 för att driva en hälsosatsning på hela förvaltningen samt ordna riktade insatser för utvalda grupper.

Näringslivsfrämjande arbete

Förvaltningen arbetar för att tydligare samordna arbetet med näringslivsfrågorna utifrån stadens näringslivspolicy och samverkar bland annat med Stockholm Business Region och Kista Science City. En prioritering är att erbjuda näringsidkare trygga, välskötta och attraktiva stadsmiljöer, exempelvis genom platssamverkan. Förvaltningen är även aktiv i exploateringsnämndens arbete med Stadsutveckling Kista-Järva, ett av fokusområdena i översiktsplanen. Arbetet syftar till att stärka tryggheten i stadsdelarna, främja näringsliv, bostadsbyggande och stadsutveckling. Förvaltningen arbetar för att bidra till ett gott lokalt företagsklimat stadsdelsområdet genom att utveckla arbetet med att erbjuda stöd, information och vägledning till företagarföreningarna i dess kontakter med staden. Förvaltningen ska utveckla medborgarkontorens arbete med att ge information om stadens service till det lokala näringslivet.

Förvaltningen samverkar med näringsliv och akademi utifrån stadens integrationspakt för att underlätta för arbetsgivare att hitta kompetens och samtidigt korta vägen till arbete för de stockholmare som står utanför arbetsmarknaden. Förvaltningen utreder även möjligheten att på olika sätt samverka med näringslivet kopplat till feriejobb.

Innovation

Förvaltningen bedriver ett långsiktigt förändringsarbete för att främja en innovativ kultur. Bland annat genomförs ett innovationsprogram för andra året i rad där utvalda medarbetare får kompetensutveckling inom bland annat innovationsteori, tjänstedesign och projektledarskap. Syftet är att identifiera och utveckla medarbetare som får en aktiv roll i förvaltningens innovationsarbete. Förvaltningen samverkar med akademi och näringsliv för att utveckla innovativa arbetssätt. Bland annat fortsätter samverkan med institutionen för data- och systemvetenskap på Stockholms universitet i syfte att fortsätta lärande processer inom processautomation och öppen källkodsprogrammering. Vidare sker samverkan med Ignite Sweden och startup bolag för utreda möjligheterna med att använda sig av AI i språkscreenings inom förskolan. Samverkan sker även med Kista Science City inom ramen för utvecklingsprojekt i bland annat utemiljön och Framtidens hus. Förvaltningen ska även samverka i

projektet "digital tvilling" tillsammans med Region Stockholm, Swelife och SAS Institute m.fl. för att samköra olika data i en AI-plattform för att hitta markörer för att förebygga barnfetma.

Miljö och klimat

Förvaltningens miljöarbete bygger på den lokala miljö- och klimathandlingsplanen 2020-2023, se bilaga 4. Förvaltningens miljöarbete fokuserar på fyra prioriterade områden under perioden från 2020 till 2023. Dessa avser energieffektivisering av förvaltningens verksamheter, ökade inköp av ekologiska livsmedel och måltider samt en minskad klimatpåverkan av dessa, minskad nedskräpning samt hantering av granbarkborreangripna träd och åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden. Det nyligen startat förvaltningsövergripande miljönätverket arbetar för att förankra miljöperspektivet och uppmuntra samtliga medarbetare att ta sitt ansvar och bidra till stadens miljömål.

Sammanfattande ekonomisk analys

Budgetramarna för 2022 och 2023 är antagna av kommunfullmäktige i samband med beslut om budget för 2021. Nämndens plan för budget 2024 är densamma som för 2023.

Anslag, mnkr	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Kostnader (+)	1 701,10	1 712,20	1 718,70	1 718,70
Drift och underhåll	1 691,20	1 702,30	1 708,80	1 708,80
Avskrivningar	9,6	9,6	9,6	9,6
Internräntor	0,3	0,3	0,3	0,3
Intäkter (-)	-38,5	-38,5	-38,5	-38,5
Stadsdelsnämnd netto	1 662,60	1 673,70	1 680,20	1 680,20
Förändring		11,1	6,5	0

Förvaltningens nettoomslutning för 2021 för driftverksamheten uppgår till 1 662,6 mnkr vilket är en ökning med 33,6 mnkr (+2,1 procent) jämfört med justerad budget 2020. Plan för 2024 är densamma som för 2023.

I förvaltningen arbetar ca 1 300 tillsvidareanställda medarbetare och lönekostnaderna utgör 41,5 procent av nämndens bruttokostnader, vilket motsvarar cirka 761 mnkr. Kostnader för köp av verksamhet utgör 28,3 procent, motsvarande cirka 519 mnkr, och lokalkostnader på 6,3 procent, motsvarande cirka 116,2 mnkr. Under åren 2021-2023 beräknas kostnadsökningarna överstiga kommunfullmäktiges plan. Detta medför krav på kostnadseffektiviseringar med cirka 33 mnkr per år under förutsättning att pris- och löneökningarna inte överstiger 2,0 procent de kommande åren.

Förvaltningen förutspår att budgetförutsättningarna för perioden 2022-2024 kommer att innebära snävare budgettilldelning med risk för minskade statliga intäkter, t.ex. schablonersättning för anlända eftersom denna målgrupp sjunker i antal, parallellt med kostnadsutmaningar i verksamheterna. Detta medför krav på effektivisering och kostnadsminskningar inom samtliga verksamheter. Det finns dock flera faktorer som kan påverka utvecklingen under planperioden. Den nu pågående pandemin kommer att ge konsekvenser inom alla verksamheter, vissa på längre sikt. Det statsbidrag som nämnden erhåller för flyktningmottande kommer att minska under planperioden och gör att verksamheten måste anpassas utifrån lägre intäkter. Arbetet med att upprätthålla en ekonomi i balans med budget sker löpande med stöd av noggrann uppföljning av ekonomi, prestationer och nyckeltalsutveckling. Kostnaderna för avskrivningar och internränta bedöms enligt kommunfullmäktiges plan vara oförändrade under planperioden utifrån nuvarande investeringstakt för stadsmiljö.

Drift

Förskola

Under de närmaste åren kommer medel för investeringar att behövas för att modernisera gårdarna på en del förskolor samt för inköp av nya inventarier. Hyreskostnaderna för förskoleverksamheten bedöms öka i takt med att nya förskolor öppnar, eftersom nya förskolor generellt har högre hyror jämfört med äldre. På grund av pensionsavgångar finns det rekryteringsbehov inom förskoleverksamheten. Bristen på förskollärare och barnskötare riskerar att driva upp lönenivåerna, vilket kan leda till ökade lönekostnader.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens resurstilldelning baseras på ett antagande om antalet äldreomsorgstagare utifrån befolkningsprognosen. Detta innebär att resurstilldelningen inte alltid motsvarar det faktiska behovet. För att säkerställa en resurstilldelning som motsvarar behovet behöver stadsövergripande avstämningar göras kontinuerligt av det faktiska behovet.

Finansieringen behöver säkerställas för fortsatt utveckling och drift av förebyggande arbete, aktivitetscentra och tryggt mottagande. Mot bakgrund av den pågående pandemin och dess konsekvenser behöver staden säkerställa att stadsdelarna ersätts för de ekonomiska merkostnader som uppkommer. Finansiering som idag sker genom olika ansökningar om stimulansmedel från exempelvis äldrenämnden, behöver meddelas stadsdelsförvaltningar tidigare då sena beslut innebär en osäkerhet och en fördröjning av verksamhetens arbete.

Flera pensionsavgångar väntar de närmaste åren och en utmaning är att rekrytera och behålla utbildad omvårdnadspersonal och sjuksköterskor. Alltmer kvalificerad vård och omsorg kräver

kontinuerlig kompetensutveckling. Detta är kostnadsdrivande då vikarier behövs vid ordinarie medarbetares frånvaro. Äldreomsorgens samtliga verksamheter har ett ökat behov av HSL personal exempelvis sjuksköterskor.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antalet personer med funktionsnedsättning som kan vara i behov av stöd och insatser förväntas öka, vilket innebär att kostnaderna för förvaltningen ökar. Inom funktionsnedsättning finns en ekonomisk utmaning då behovet av gruppboendestäder är stort. En utmaning är att stadsdelsnämnden inte kompenseras fullt ut ekonomiskt för detta. Hyresnivån för nybyggda gruppboendestäder är betydligt högre än de befintliga vilket gör att hyreskostnaderna kommer att öka för såväl de boende som för förvaltningen, i takt med att nya gruppboendestäder blir klara. Flera pågående byggprojekt i stadsdelsområdet är dock försenade, vilket medför svårigheter att tillgodose aktuella behov.

Försäkringskassans restriktivare tolkning vid ny- och omprövning av ärenden om personlig assistans kan medföra att den enskilde inte längre bedöms ha rätt till assistansersättning från Försäkringskassan. Detta innebär att nämnden kan behöva bevilja insatser för att tillgodose den enskildes behov, vilket leder till ökade kostnader för verksamhetsområdet.

Den största delen av de turbundna resorna avser personer som reser till daglig verksamhet och tillhör det fasta anslaget som inte täcker den faktiska kostnaden. Utvecklingen för kostnader för personresor kommer även i fortsättningen innebära en stor ekonomisk osäkerhet. Ur ett miljöperspektiv och med en förhöjd kostnadsmedvetenhet skulle en begränsning av valfriheten inom LSS behöva övervägas. En sådan begränsning av valfrihet exempelvis inom stadens olika regioner skulle innebära att stadsdelsområdets brukare av daglig verksamhet begränsas till utförare i Bromma, Spånga-Tensta och Hässelby-Vällingby samt det egna stadsdelsområdet.

Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Barn och unga

Det förändrade arbetssättet som påbörjades 2018 innebär att fler ungdomar placeras tidigare och längre (LVU). Detta kan bli kostnadsdrivande även framöver. Stora svårigheter med att rekrytera familjehem, särskilt för barn och ungdomar med mer omfattande problematik, är en utmaning framöver. Konsekvensen blir längre och dyra placeringar i jourhem. Behov av statsbidrag kommer att fortsätta. Besked sent på året försämrar dock planeringen av insatser.

Missbruk och hemlöshet

Komplexiteten i ärenden där det finns samsjuklighet – missbruk och psykisk sjukdom - har tilltagit och detta i kombination med att bristen på bostäder är stor leder till ökade kostnader inom

verksamhetsområdet. Antal placeringar i skyddat boende har ökat de senaste åren och kommer med största sannolikhet fortsätta att öka. Brist på bostäder resulterar i längre placeringar och därmed högre kostnader. Arbetet med sociala insatsgruppen är prioriterat. Arbetet bedrivs numer inom hela stadsdelsområdet.

Socialpsykiatri

Unga vuxna i åldern 20-29 år med neuropsykiatriska diagnoser i kombination med andra funktionsnedsättningar och/eller beroendeproblematik ökar. Detta beräknas innebära ökade kostnader inom socialpsykiatrin. Även antalet äldre med socialpsykiatrisk problematik i behov av stödinsatser ökar i stadsdelsområdet.

Ensamkommande barn och ungdomar

Antalet ensamkommande barn och ungdomar minskar. De barn och unga vuxna som fortsatt behöver socialtjänstens stöd tas emot inom ordinarie verksamhet. Finansieringen av handläggningen är en utmaning då ersättning endast ges i form av engångsbidrag när ett ensamkommande barn kommer till stadsdelen medan handläggnings- och uppföljningskostnaden ofta består under flera år. Staden behöver en långsiktig strategi för att kunna planera och finansiera placerings- och handläggningskostnader över tid. Vikten av strategin ökar när medel inte längre får periodiseras i boksluten.

Ekonomiskt bistånd

Antalet personer i behov av ekonomiskt bistånd kan komma att öka under planperioden på grund av den ökade arbetslösheten i pandemins spår. Många nyanlända avslutar sin etableringsperiod och det finns risk att de inte blir självförsörjande. Den nedgående konjunkturen kan också påverka kostnader för försörjningsstöd negativt. Bristen på bostäder kvarstår. Förvaltningen bedömer att det finns risk för fortsatt höga boendekostnader för hotell och vandrarhem. Nya lagen om begränsad bosättning av EBO kan eventuellt påverka kostnadsutvecklingen positivt.

Arbetsmarknadsåtgärder

Behovet av arbetsträning och arbetsrehabilitering bedöms vara fortsatt högt de kommande åren. Satsningar på Stockholmsjobb och OSA fortsätter. ”MIA vidare”, ett projekt finansierat med medel från Europeiska socialfonden, som arbetar med case manager som stöd till långtidsarbetslösa kommer att avslutas 2022. Om projektet visar goda resultat kan det vara intressant att implementera arbetssättet vilket då kommer leda till ökade kostnader.

Stadsmiljö

Drygt 5000 nya bostäder planeras färdigställas under perioden 2000-2024. Befolkningsutvecklingen leder till ökad belastning på befintliga parkanläggningar med större behov av upprustning av lekplatser, belysning och tillgänglighetsanpassningar. Effekten av

befolkningsökningen innebär även ett ökat slitage på allmänna ytor, grönområden, parklekar och lekplatser. Dessutom uppkommer ökade driftkostnader i form av tillkommande frekvenser på städning (tjuvtippar) och renhållning i parker och grönområden. Hantering av ökad nedskräpning kan medföra ökade kostnader.

Investeringar

Parkinvesteringar

Förvaltningen föreslår, efter samråd med företrädare för trafikkontoret, att nedanstående investeringsprojekt inryms i kommunfullmäktiges investeringsram för parker och grönområden 2022-2024.

Projekt	2021	2022	2023	2024	Senare	Totalt
Rinkeby södra stadspark	0,8	5,2	6	0	0	12
Lekplatsen Kvarnen	0	0	1,2	0	0	1,2
Nidarosparken	0	0	0,4	4,6	0	5
Hinderstorpsparken	0	0	0	0,7	6,3	7
Husbyparken	0	0	0	0,6	5,4	6
RE Lekplatsen Kvarnen	0	0,9	0	0	0	0,9

Medel för klimatinvesteringar

Se bilaga 2.

Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)

Lokalförsörjningsplan

Inledning

Stockholms stads översiktsplan lyfter fram fyra geografiska områden som är viktiga att utveckla vad gäller bostadsbyggande, stadsutveckling och social hållbarhet. Kista-Järva är ett av dessa fokusområden.

Lokalförsörjningsplanen är ett styrdokument för det lång- och kortsiktiga arbetet med lokalplanering och sammanställer förvaltningens totala behov av lokaler. I Lokalförsörjningsplanen hanteras endast lokaler. Andra planeringsdokument tas fram rörande försörjning av bostäder i form av äldreboendeplanen och boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL.

Under första planeringsperioden, 2022-2031 beräknas befolkningen i Rinkeby-Kista öka med cirka 14 800 personer och fram till slutet av 2040 prognostiseras befolkningen ha ökat med drygt 21 000 personer. För närvarande finns planer för nära 7 500 nya bostäder i området vilket innebär att behovet av olika typer verksamhetslokaler ökar både på kort och lång sikt.

Vid slutet av 2040 beräknas antalet förskolebarn i Rinkeby- Kista

ha ökat med drygt 1 200 barn vilket motsvarar ett behov av totalt 75 avdelningar. Förvaltningen behöver planera för nya förskolor inom områden där störst behov finns och kontinuerligt anpassa lokalbeståndet geografiskt utifrån platsbehov. För närvarande finns planer för 11 nya förskolor fram till 2040, dessa kommer omfatta totalt 67 avdelningar med plats för 1072 barn.

Förvaltningen bedömer att hyreskostnadsutvecklingen främst kommer påverkas av, och följa utvecklingen av nyproduktion i stadsdelen.

För en effektiv lokalanvändning arbetar förvaltningen aktivt för en samordnad, kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning. Lokalbehov och lokalbestånd ses kontinuerligt över för att kunna frigöra lokaler för annan användning eller avveckling. Möjligheten att samutnyttja lokaler ses också över.

Pedagogisk verksamhet

Nuläge 31 januari 2021

31 januari 2021 har Rinkeby- Kista plats för 3 965 platser i förskola, varav 2 176 platser är i kommunal förskola och 1 789 platser är i enskilt drivna förskolor.

1 812 barn är inskrivna i kommunal förskoleverksamhet och 1530 barn är inskrivna i enskilt drivna förskolor, Totalt är 3 342 barn inskrivna i förskolan vilket ger ett överskott om 623 platser totalt i stadsdelen. Den utnyttjade kapaciteten ligger för närvarande kring 84 procent, men förvaltningen räknar med att kapacitetsutnyttjandet kommer att öka på sikt.

Det finns 39 enskilt drivna förskolor och 29 kommunala förskolor i stadsdelen. De kommunala förskolorna omfattar totalt 136 avdelningar och 27 448 kvm lokaler. Därutöver driver förvaltningen två öppna förskolor i kommunal regi.

Planering av lokaler för år 2022-2031 (första planeringsperioden)

Lokalbehovet under den första planeringsperioden

Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet barn i åldersgruppen 1-5-år öka från 3 732 till 4 728 barn år 2031, vilket innebär en ökning om knappt 1 000 barn. Ökningen motsvarar ett behov om ungefär 62 förskoleavdelningar.

Eftersom stadsdelen i nuläget har ett överskott om 623 förskoleplatser så kommer en del av behovet tillgodoses i det redan befintliga beståndet. Resterande behov behöver tillgodoses genom nybyggnation.

Stadsdelen gör alltid en bedömning av behovet utifrån respektive

nybyggnationsområde, eftersom förvaltningen vill att det ska vara nära till förskolor i varje bostadsområde. Det behov som uppstår i ett nybyggnationsområde, och som inte kan tillgodoses i det befintliga beståndet, måste tillgodoses genom nybyggnation.

Förvaltningen har bedömt behovet till totalt 51 nya avdelningar i stadsdelen under den första planeringsperioden. Det största behovet kommer uppstå i Kista eftersom det är där den största exploateringen kommer ske i närtid.

Under 2021-2026 kommer minst tre förskolor genomgå större ventilationsombyggnader som medför att stadsdelen har behov av en tillfällig evakueringslokal.

Planerade lokalförändringar under den första planeringsperioden

Det finns planer för 51 nya avdelningar fördelade på 9 förskolor i hela stadsdelsområdet till 2031.

De första förskolorna kommer byggas i Kista och de nya områdena Kista äng, kista gård, Isafjord, Hekla och Odde. Den första förskolan beräknas stå klar till 2025 på Kista äng. Det planeras även för en öppen förskola i Kista som kommer stå klar till 2025.

Totalt planeras 6 nya förskolor i Kista under den första planeringsperioden, som ska generera i 33 avdelningar. 5 av dem är kommunalt drivna och 1 av dem är enskilt driven.

I Akalla planeras 3 förskolor under den första planeringsperioden, Dessa är fortfarande i ett tidigt skede men planeras att stå klara mot slutet av perioden, runt år 2028- 2030. Dessa förskolor kommer generera i 18 förskoleavdelningar i Akalla.

Det behov av en evakueringslokal som uppstått i Rinkeby på grund av omfattande ventilationsombyggnationer på tre förskolor kommer att lösas genom den lokal som enheten för arbetsmarknadsinsatser tidigare nyttjat men nu inte längre har behov av. Denna lokal kommer alltså att anpassas till förskoleverksamhet under 2021.

Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2032-2040 (andra planeringsperioden)

Lokalbehov under den andra planeringsperioden

Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet 1-5-åringar öka från 4 728 till 5 164 barn under perioden 2031-2040, vilket innebär en ökning om 436 barn. Utifrån detta ser förvaltningen att behovet av förskoleplatser kommer att öka med 28 nya förskoleavdelningar.

Planerade lokalförändringar under den andra planeringsperioden

Det finns planer för 16 nya avdelningar fördelade på 2 förskolor i stadsdelsområdet under den andra planeringsperioden. Dessa

förskolor kommer byggas i Kista och tillhör nybyggnadsområdet Odde. Förskolorna planeras att stå klara till början av den andra planeringsperioden runt år 2032.

Utöver detta planerar förvaltningen att följa utvecklingen för att se till att de 12 återstående avdelningarna utifrån befolkningsprognosen tillgodoses fram till 2040. Men förvaltningen är också medveten om att förändringar kan ske och att förvaltningen ännu inte har kännedom om alla byggprojekt som kommer bli aktuella under den perioden.

Enskilt driven förskola eller fristående skola

Nuläge 31 januari 2021

I Rinkeby- Kista stadsdelsområde drivs 39 förskolor i enskild regi. I nuläget är 1 530 barn inskrivna i dessa förskolor. Kapaciteten bedöms ligga på 1 789 förskoleplatser. Outnyttjad kapacitet förklaras av att förskolan Liljan i Akalla öppnat nyligen och inte nyttjar lokalen fullt ut ännu, förskolan har i nuläget 70 outnyttjade platser. Resterande överskottsplatser är relativt jämnt fördelade över de enskilt drivna förskolorna i stadsdelsområdet.

Lokalförändringar enskilt driven förskola eller fristående skola

I dagsläget har förvaltningen kännedom om ett projekt där nya förskolelokaler tillskapas för enskilt driven verksamhet. Det är en förskola om 4 avdelningar som planeras i Kistaområdet Hekla.

Därutöver har förvaltningen ingen kännedom om förändring i beståndet av enskilt drivna förskolor eftersom verksamheternas långsiktiga planering inte är känd för förvaltningen.

Annan kommunal verksamhet

Nuläge 31 januari 2021

Förvaltningen har två medborgarkontor, ett i Rinkeby och ett i Husby, samt fyra ungdomsgårdar och två öppna ungdomsverksamheter. Vi har även två parklekslokaler samt 6 lokaler för daglig verksamhet enligt LSS

Förvaltningshusets lokaler ligger i Kista, den totala arean är 9 685 m² varav 9 085 m² kontorsyta och ca 600 m² konferensyta. 355 personer har för närvarande sin arbetsplats i förvaltningshuset.

Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Det finns för närvarande ett litet överskott på lokaler i förvaltningshuset, men då befolkningsmängden beräknas växa de närmaste åren, är det troligt att även antalet medarbetare inom förvaltningen kommer öka något.

Förvaltningen har behov av lokaler för en ny typ av ungdomsverksamhet i Rinkeby. Ett samarbete med familjebostäder har påbörjats för att anpassa lokaler till denna verksamhet.

Kista Ungdomsgård som för närvarande drivs i tillfälliga lokaler har behov av en permanent lokal.

I övrigt ser förvaltningen för närvarande inget behov av andra lokaler.

Planerade lokalförändringar för år 2022-2031 (första planeringsperioden)

I kvarteret Anholt, Kista har byggnationen av en ny ungdomsgård påbörjats. Den beräknas vara färdigställd till 2023. För närvarande drivs Kista ungdomsgård i tillfälliga lokaler. Förvaltningen har även påbörjat ett arbete med en ny typ av ungdomsverksamhet, kallad Framtidens hus i Rinkeby, med nya lokaler på Rinkebystråket.

För att effektivisera ytorna i förvaltningshuset planerar förvaltningen att succesivt avveckla administrativa lokaler och flytta medarbetare till förvaltningshuset.

Hittills har arbetsmarknad lämnat sin lokal i Rinkeby och flyttat in i förvaltningshuset. Denna lokal kommer sägas upp inom en femårsperiod, men nyttjas för närvarande som evakueringslokal för förskolans verksamhet.

Vi har också i samband med ombyggnationen av servicehuset kista torg byggt om kontorsytor för att istället kunna utnyttja dessa som 5 servicehuslägenheter. De personer som tidigare hade kontor på Kista torg flyttar in i förvaltningshuset.

För närvarande ses lokalerna för fältassistenter över, och det är möjligt att även dessa medarbetare kan komma att flytta in i förvaltningshuset på sikt.

Planerade lokalförändringar för åren 2032-2040 (andra planeringsperioden)

Det finns ännu inga planer på några lokalförändringar under den andra planeringsperioden.

Övrigt

Bedömd hyreskostnadsutveckling

Förvaltningen bedömer att hyreskostnadsutvecklingen främst kommer påverkas av, och följa utvecklingen av nyproduktion i stadsdelen. Fram till 2027 bedöms hyreskostnaderna öka med cirka 8,8 mnkr för förvaltningen i och med inrättandet av 4 nya förskolor och en ny öppen förskola.

När det gäller kostnader för administrativa lokaler bedömer förvaltningen att de effektiviseringar som vi planerar utföra kommer resultera i avvecklingar av lokaler och på så sätt minskade hyreskostnader.

En lokal i Rinkeby där arbetsmarknad haft sin arbetsplats kommer sägas upp inom en femårsperiod. Därutöver finns ytterligare minst en möjlig uppsägning av lokal som förvaltningen utreder för

tillfället.

Utifrån att befolkningsmängden i stadsdelen kommer att växa de kommande åren, kommer troligen också medarbetarna på förvaltningen öka något, Förvaltningen bedömer då att det finns arbetsplatser för nya medarbetare, därav kommer inte denna ökning resultera i ökade hyreskostnader framöver.

Samverkan

Förvaltningen ska enligt stadens direktiv samverka med utbildningsförvaltningen, när det är möjligt, vid nybyggnation av förskolor och skolor. Det innebär att förskola och skola kan komma att ligga inom samma byggnad med en del gemensamma utrymmen så som kök. Förvaltningen arbetar aktivt med att identifiera platser där sådan samverkan är möjlig.

Förvaltningen har påbörjat en dialog om att utöka samverkan med Spånga- Tensta stadsdelsförvaltning.

Lokaler vars hyresavtal är uppsägningsbara inom tre år
Inom stadsdelsområdet finns för närvarande 44 lokaler vars avtal kan sägas upp inom en treårsperiod. Uppföljning av uppsägningsbara lokaler görs löpande genom avstämningar med avdelningschefer. På dessa avstämningar görs en översyn kring lokalernas status, samt en plan för hur verksamhetens behov av lokalen ser ut inom den närmaste åren.

Den 18 december 2020 överenskom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och Landia, Akallaborg i Stockholm AB om ett skadestånd på grund av socialpsykiatrins förtida avflytt från lokaler som förhyrdes inom fastigheten Sveaborg 6 i Akalla. I denna överenskommelse ingick bland annat att förvaltningen skulle erlägga 5 319 816 kr i så kallat skadestånd för att hyresavtalen avslutades i förskott. I överenskommelsen ingick även att lokaler och bostäder skulle lämnas i godtagbart skick den 28 februari 2021.

Vid avflyttningsbesiktning konstaterades att såväl bostäder som lokaler uppvisade ett kraftigt överslitage, något som stadsdelsnämnden enligt överenskommelsen skulle bekosta. Landia har accepterat en överenskommelse om skadestånd som innebär en slutreglering av samtliga kostnader på grund av avflyttningen från fastigheten Sveaborg 6 om totalt 4 500 000 kr som stadsdelsförvaltningen ska erlägga Landia senast den 16 april 2021, se bilaga 5 Överenskommelse om skadestånd för att ersätta lokaler till godtagbart skick.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Borgarfjordsgatan 14
Box 7049
164 07 Kista
Växel 08-508 01 000
Fax
rinkeby-kista@stockholm.se
stockholm.se

Förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2022 med plan för 2023 och 2024 för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för fortsatt beredning

Susanne Leinsköld
stadsdelsdirektör

Johan Hernman
administrativ chef

Bilagor

1. SD01 – Kapitalkostnader, investeringar och innovationssatsningar
2. Klimatinvesteringar Rinkeby-Kista 2021-2022.
3. Fokusområden näringslivspolicy Rinkeby-Kista.
4. Miljö- och klimathandlingsplan Rinkeby-Kista 2020-2023
5. Överenskommelse om skadestånd för att ersätta lokaler till godtagbart skick.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Leinsköld, stadsdelsdirektör	2021-04-08
Johan Hernman, administrativ chef	2021-04-08